

Sygn. akt III Kp 996/10

POSTANOWIENIE

Dnia 08 listopada 2010r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu w III Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Wiesław Rodziewicz

Protokolant: Patrycja Korż

Prokurator Prokuratury Rejonowej – nie stawił się, zawiadomiony prawidłowo

po rozpoznaniu zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonego **B. W. (1)**

na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare Miasto z dnia 28 stycznia 2010r.

w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa

na podstawie art. 330 § 1 k.p.k.

postanawia

uchylić zaskarżone postanowienie w celu kontynuowania postępowania przygotowawczego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 stycznia 2010r. Prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare Miasto odmówił, na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k. wszczęcia śledztwa:

- w sprawie składanych przez T. J. (1) w okresie od 2003r. do chwili obecnej we W. fałszywych zawiadomień, zeznawania nieprawdy,

w tym, w toku postępowania, sygn. akt II K 289/07 przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Krzyków II Wydział Karny, sygn. akt V K 13/08 przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia Wydział Karny w toku postępowania kontrolnego Urzędu Skarbowego W. oraz (...) we W., z których wynikało, że B. W. (1) prowadził fikcyjną działalność gospodarczą, poświadcza nieprawdę w dokumentach, zajmuje się oszustwami oraz innymi nielegalnymi działaniami podczas, gdy była to nieprawda;

- tj. o czyny z art. 234 k.k. i art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

- w sprawie mającego miejsce w okresie od dnia 11 kwietnia 2003r. do dnia 01 grudnia 2009r. we W. wyłudzenia kwoty 650 000 zł na szkodę B. W. (1) przez T. J. (1) w toku postępowania, sygn. akt

I C 484/08 przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu Wydział I Cywilny poprzez złożenie pozwu o zapłatę na kwotę 371.129,64 zł, w wyniku czego w dniu 11 grudnia 2009r. zasądzono kwotę 650 000 zł na rzecz T. J. (1);

- tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

W uzasadnieniu Prokurator wskazał, iż zgromadzony materiał dowodowy w postaci odpisów wszystkich wskazanych przez zawiadamiającego akt spraw sądowych nie uzasadnia w dostateczny sposób podejrzenia popełnienia przestępstwa. Zwrócić bowiem należy uwagę, że w oparciu o zeznania T. J. (1) zostały sporządzone i przesłane do Sądu akty oskarżenia

w stosunku do B. W. (1). Zarówno w chwili sporządzania aktów oskarżenia Prokurator, a w toku przewodu sądowego Sąd, nie dopatryli się ze strony T. J. (1) przestępstwa polegającego na składaniu fałszywych zeznań lub składaniu fałszywych zawiadomień. Sam fakt złożenia przez kogoś zeznań, które nie współgrają z oczekiwaniami innej osoby, nie oznacza, że są one fałszywe.

Na powyższe postanowienie zażalenie w ustawowym terminie (w dniu 24 lutego 2010r.) złożył pełnomocnik pokrzywdzonego. Zaskarżając postanowienie w całości, pełnomocnik pokrzywdzonego wniósł o jego uchylenie i przekazanie sprawy Prokuratorowi Rejonowemu dla Wrocławia Stare Miasto, celem dalszego prowadzenia. Pełnomocnik pokrzywdzonego zarzucił naruszenie art. 7 oraz art. 410 k.p.k. przez uchylenie się od dokonania prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i powzięcie błędnego poglądu, jakoby w sprawie nie było danych dostatecznie uzasadniających wszczęcie śledztwa.

W zażaleniu wskazano na przedwczesność zaskarżonego rozstrzygnięcia. Pełnomocnik wskazał, iż pokrzywdzony B. W. (1) ściśle opierając się na złożonych dokumentach procesowych wykazał dwie zasadnicze okoliczności, a to, że:

- T. J. (2) pismem z dnia 25 marca 2003r. złożył zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu przestępstwa przez B. W. (1),

a polegającego na tym, iż ten ostatni miał bezprawnie zagarnąć z rachunku bankowego T. J. (1) kwotę 290.000 zł; powyższe T. J. (1) podtrzymał wielokrotnie składając zeznania w ramach postępowania przygotowawczego oraz sądowego, Prokuratura zaś skierowała akt oskarżenia przeciwko B. W. (1);

- B. W. (1) prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia, V Wydział Karny z dnia 10 czerwca 2008r., sygn. akt

V K 13/08 został uniewinniony od popełnienia zarzucanych czynów. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd jednoznacznie dowodzi, że T. J. (1) kłamał oskarżając B. W. (1) o przywłaszczenie pieniędzy. Dalej złożonymi dokumentami oraz przywołanymi aktami sprawy pokrzywdzony B. W. (1) wykazał, że T. J. (1) fałszywie pomówił B. W. (1), iż ten zorganizował grupę przestępczą, zajmującą się dokonywaniem przestępstw przy imporcie i eksporcie cukru (fikcyjny obrót, poświadczenie nieprawdy). Powyższe potwierdził wielokrotnie składając zeznania i wyjaśnienia. W skutek powyższego wszczęto śledztwo, zastosowano względem B. W. (1) środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania. Następnie śledztwo

w zasadniczej części zostało umorzono. W pozostałym zakresie Prokuratura skierowała akt oskarżenia m.in. przeciwko B. W. (1). Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków, sygn. akt II K 480/07 - również załączonym z uzasadnieniem do zawiadomienia, B. W. (1) został uniewinniony od popełniania zarzucanych czynów. Sąd Rejonowy jednoznacznie odmówił wiarygodności T. J. (1), co expressis verbis wynika z uzasadnienia wyroku.

W piśmie z dnia 12 lipca 2010r. Prokurator Prokuratury Rejonowej dla Wrocławia Stare Miasto wniósł o nieuwzględnienie zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonego i utrzymanie zaskarżonego postanowienia w mocy. Prokurator wskazał, że postanowienie o umorzeniu postępowania podjęto prawidłowo, po wyczerpaniu możliwości dowodowych i zgodnej z regułami wskazanymi w art. 7 k.p.k. ocenie materiału dowodowego.

Sąd zważył, co następuje:

Zażalenie, jako uzasadnione, należało uwzględnić.

W postanowieniu o odmowie wszczęcia postępowania Prokurator uznał, że nie zostały spełnione znamiona przestępstwa z art. 234 k.k. i art. 233 § 1 k.k. w zw.

z art. 11 § 2 k.k. oraz z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 204 § 1 k.k., nie dokonując jednakże jakiegokolwiek analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ani oceny prawnej zarzucanego przez pokrzywdzonego zachowania T. J. (1).

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż z treści uzasadnienia nie sposób dowiedzieć się w oparciu o jakie dowody (jakim dowodom dano wiarę, a których nie uwzględniono) Prokuratura podjęła taką decyzję. W tym przedmiocie, bowiem nie ma jakiegokolwiek argumentacji. Nie dokonano także oceny prawnej zachowania T. J. (1) i nie przedstawiono argumentacji wskazującej, dlaczego Prokurator uznał, iż nie wypełnia ono znamion przestępstwa.

Tymczasem w orzecznictwie, na gruncie k.p.k. z 1969r., ugruntował się pogląd, że uzasadnienie postanowienia, zwłaszcza jeżeli dotyczy ono merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie, powinno wskazywać zarówno podstawę faktyczną rozstrzygnięcia, z rozważaniami dotyczącymi przeprowadzonych w sprawie dowodów, jak i argumentację dotyczącą podstawy prawnej takiego orzeczenia. Wynika to w sposób oczywisty z istoty tej czynności procesowej, a także

z unormowania art. 92, dotyczącego podstaw faktycznych każdego orzeczenia, a więc i postanowienia, a także z art. 94 § 1 pkt 4, zobowiązującego Sąd do wskazania podstawy prawnej rozstrzygnięcia, co musi być również przedmiotem uzasadnienia (SN: V KRN 283/83, OSNKW 1984, nr 5-6, poz. 59; III KKN 595/2000, Prok. i Pr. 2001, nr 7-8, poz. 5).

Prokurator uzasadniając swoje stanowisko w zakresie braku znamion przestępstwa z art. 233 § 1 k.k., art. 234 k.k. i art. 286 § 1 k.k. ograniczył się jedynie do stwierdzenia, iż w oparciu o zeznania T. J. (1) zostały sporządzone i przesłane do Sądu akty oskarżenia w stosunku do B. W. (1) i zarówno w chwili sporządzania aktów oskarżenia Prokurator, a w toku przewodu sądowego Sąd, nie dopatrzyli się ze strony T. J. (1) przestępstwa polegającego na składaniu fałszywych zeznań lub składaniu fałszywych zawiadomień.

Tymczasem w ocenie Sądów, które rozpoznawały sprawy zainicjowane wniesionymi przeciwko B. W. (1) aktami oskarżenia, zarzuty przeciwko B. W. (1) zawarte w tych aktach oskarżenia nie znalazły potwierdzenia w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Ustalono natomiast, iż B. W. (1), prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą „Biuro Importowo E. B. B. W.” w roku 2000 podjął współpracę ze swoim znajomym T. J. (1), polegającą na handlu cukrem. Za namową B. W. (1), T. J. (1) rozpoczął działalność gospodarczą pod nazwą (...). W ramach prowadzonej działalności kupował od B. W. (1) cukier sprowadzany z Rumunii. Ponadto T. J. (1) świadczył na rzecz B. W. (1) usługi polegające na rozładunku i przeładunku cukru. Całą dokumentacją, jak

i prowadzeniem firmy (...) zajmował się B. W. (1). T. J. (2) otrzymywał miesięcznie od B. W. (1) 1000 zł.

Z końcem 2001r. T. J. (1) wyrejestrował prowadzoną przez siebie działalność gospodarczą. Powodem wyrejestrowania działalności były pojawiające się nieporozumienia, co do rozliczeń finansowych pomiędzy B. W. (1) i T. J. (1).

W marcu 2003r. T. J. (1) złożył do Prokuratury Okręgowej we Wrocławiu pisemne zawiadomienie o popełnieniu przez B. W. (1) przestępstwa polegającego na wyłudzeniu od niego pieniędzy w kwocie 290 000 zł. Przestępstwa tego B. W. (1) miał się dopuścić w ten sposób, że posługując się podpisanym wcześniej „in blanco” i przekazanym mu przez T. J. (1) dokumentem polecenia przelewu wypłacił z konta w (...) S.A. T. J. (1) w/w kwotę i wpłacił na konto własne.

Jednocześnie T. J. (1) złożył pozew w Sądzie Okręgowym we Wrocławiu w Wydziale Cywilnym, przeciwko B. W. (1). Postępowanie zakończyło się prawomocnym oddaleniem powództwa. Po niekorzystnym dlań rozstrzygnięciu T. J. (1) złożył pozew przeciwko Bankowi (...) S.A. o zapłatę w/w kwoty.

Postępowanie przygotowawcze w sprawie wyłudzenia przez B. W. (1) kwoty 290 000 zł na szkodę T. J. (1) było wielokrotnie umarzane. Na skutek zażaleń składanych na powyższe decyzje przez pełnomocnika T. J. (1) ostatecznie w maju 2005r. Prokuratura Rejonowa W. skierowała do Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu akt oskarżenia przeciwko B. W. (1)

i A. B. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 270 § 2 k.k.

Postępowanie karne przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia Śródmieścia we Wrocławiu, w którym T. J. (1) występował w charakterze oskarżyciela posiłkowego zakończyło się prawomocnym uniewinnieniem, zarówno A. B., jak i oskarżonego B. W. (1) od stawianych im zarzutów.

W maju 2005r. funkcjonariusz CBS KGP Zarząd we W. Wydział do Zwalczania Przystępczości Zorganizowanej pozyskał informację o tym, iż właściciel firmy (...) B. W. (1) zorganizował grupę przystępczą zajmującą się dokonywaniem przystępstw przy imporcie i eksporcie cukru. Powyższa informacja, której głównym źródłem były wypowiedzi T. J. (1) stanowiła podstawę wszczęcia w maju 2005r. śledztwa, w sprawie zorganizowania przez B. W. (1) grupy przystępczej zajmującej się fikcyjnym obrotem cukrem na skalę kilkudziesięciu milionów złotych, poświadczenia nieprawdy w dokumentach dotyczących krajowego i zagranicznego obrotu cukrem i usługami przez właściciela firmy (...) B. W. (1) oraz inne związane z nim osoby, wyłudzenia podatku VAT.

Po przeprowadzonym postępowaniu przygotowawczym w dniu 14 listopada 2006r. Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu prawomocnym postanowieniem umorzyła częściowo śledztwo przeciwko B. W. (1), H. B., a także szeregu innym osobom o czyny z art. 271 § 1 i 3 k.k., art. 273 k.k., 258 § 1 i 3 k.k. i in. Podstawą decyzji Prokuratora było stwierdzenie, iż zachodzi ujemna przesłanka procesowa w postaci braku znamion czynu zabronionego w zachowaniu między innymi oskarżonych.

Ostatecznie Prokuratura Okręgowa we Wrocławiu skierowała do Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków we Wrocławiu akt oskarżenia przeciwko B. W. (1) o czyny z art. 271 § 1 i 3 k.k., polegające na poświadczeniu nieprawdy, co do okoliczności mającej znaczenie prawne, w ten sposób, iż w fakturach VAT z dnia 28 kwietnia 2000r. nr 1/00/U oraz z dnia 31 marca 2000r. nr (...), własnoręcznym podpisem potwierdził, iż T. J. (1) wykonywał dla niego prace przeładunkowe, podczas gdy w rzeczywistości takie prace nie miały miejsca.

Wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków z dnia 25 listopada 2009r., sygn. akt II K 480/07 uniewinnił B. W. (1) od zarzucanych mu czynów. W uzasadnieniu wyroku Sąd wskazał, iż „czyniąc ustalenia faktyczne nie wziął pod uwagę wypowiedzi T. J. (1) składanych zarówno w charakterze świadka, jak i podejrzanego (oskarżonego). (...) Sąd wskazał, iż trudno bezkrytycznie dać wiarę wypowiedziom T. J. (1) i przyjąć je za podstawę konstrukcji stanu faktycznego. Nie bez znaczenia dla oceny wiarygodności jego wypowiedzi jest wyraźny konflikt świadka z B. W. (1), nieukrywana niechęć do oskarżonego i niezaspokojone, znaczne roszczenia finansowe, jakie zgłasza on wobec oskarżonego”.

Mając na uwadze powyższe ustalenia stwierdzić należy, iż na skutek zawiadomienia złożonego przez T. J. (1) prowadzone były dwa postępowania przeciwko B. W. (1). Co do części zarzucanych B. W. (1) zarzutów zgłaszanych oskarżyciel publiczny umorzył postępowania z uwagi na brak znamion. W pozostałym zakresie zostały skierowane dwa akty oskarżenia. Jednakże i w tym zakresie zarzuty wobec B. W. (1) nie potwierdziły się i Sąd uniewinnił go od zarzucanych mu czynów.

Nie sposób także mieć wątpliwości, iż T. J. (1) jest w konflikcie z B. W. (1), dlatego tym bardziej konieczna jest dokładna ocena jego zeznań i zgłoszeń o popełnieniu przystępstwa w kontekście znamion art. 233 k.k. i art. 234 k.k.

Nie można naturalnie przesądzać, że do popełnienia przystępstwa doszło, lecz w ocenie Sądu Prokurator dokonując oceny, iż nie miało ono miejsca nie przedstawił wystarczającego uzasadnienia takiego rozstrzygnięcia i nie przeprowadził wszystkich czynności procesowych.

Działania Prokuratora ograniczyły się jedynie do zgromadzenia wyroków wraz z uzasadnieniem spraw, zarówno karnych jak i cywilnych prowadzonych w stosunku do B. W. (1). Prokurator nie dokonał jednak analizy składanych w ich toku zeznań T. J. (1) ograniczając się jedynie do stwierdzenia, iż zarówno w toku postępowania przygotowawczego, jak i sądowego zarówno Prokurator, jak i Sąd nie dopatrzili się wypełnienia znamion przestępstwa z art. 233 k.k. i 234 k.k. Nie przesłuchano także żadnych świadków na okoliczność łączącego strony konfliktu.

Mając na względzie fakt, iż wszystkie postępowania inicjowane przez T. J. (1) wobec B. W. (1) zakończyły się, bądź umorzeniem postępowania z uwagi na brak znamion przestępstwa, bądź uniewinnieniem, a zeznania T. J. (1) były uznawane za niewiarygodne należało dokonać głębszej analizy jego zeznań oraz zgłaszanych przez niego zawiadomień o popełnieniu przestępstwa, a także oceny łączących go z pokrzywdzonym stosunków.

Uzasadnienie postanowienia Prokuratora o odmowie wszczęcia postępowania świadczy, że nie podjęto wszystkich niezbędnych czynności procesowych. Nie można zatem, na podstawie tak zebranego materiału dowodowego, z całą pewnością stwierdzić, że nie doszło do popełnienia przestępstwa.

Prowadząc ponownie postępowanie przygotowawcze Prokurator powinien zbadać, czy konflikt istniejący pomiędzy T. J. (1), a pokrzywdzonym nie stanowił przyczyny fałszywego oskarżenia pokrzywdzonego przez T. J. (1) i tym samym jego zachowanie nie wyczerpało znamiona czynu z art. 233 § 1 k.k. i art. 234 k.k. W tym celu powinien przeprowadzić dowód z przesłuchania choćby świadka funkcjonariusza CBS, co do okoliczności, w jakich uzyskał on informacje od T. J. (1).

Prokurator powinien dokonać pełnej oceny prawnej zachowania T. J. (1) w zakresie zarzucanych mu przez pokrzywdzonego zdarzeń, poprzedzając ją prawidłowymi ustaleniami.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak powyżej.